

PRVI DEO: OPŠTI PREGLED

Ključni tekst: Marko 1,16-45; Marko 5,19

Uvod: U Jevanđelju po Marku Isus stupa u zemaljsku službu u saradnji sa Ocem. Marko od samog početka svog izveštaja jasno pokazuje da je Isus „Sin Božji“ i prikazuje Ga kao „Sveca Božjeg“. Kao Božji Sin, Isus propoveda „jevanđelje Božje“. Sa ovim nebeskim preporukama, Isus započinje veoma aktivnu službu na Zemlji, kao što je opisano u prvom poglavlju Jevanđelja po Marku.

Teme: Lekcija za ovu sedmicu razmatra određene aspekte Isusove službe, kao što je predstavljeno u tekstu Marko 1:

1. Isusova služba u saradnji sa Ocem
2. Isusova misija iz Kapernauma širi se u čitavu oblast Galileje
3. Isusov molitveni život
4. Njegova vlast
5. Njegov susret sa nečistim duhovima

DRUGI DEO: KOMENTAR

Isusova služba u saradnji sa Ocem

Život i služba Isusa Hrista predstavljaju iscrpni prikaz jevanđelja. Isus je živo utelovljenje radosne vesti za celo čovečanstvo. Isus je imao jasnu ideju o svojoj misiji na Zemlji; da ljude iz svih područja dosegne Božjim jevanđeljem. „I reče im: Hajdemo u obližnja sela i gradove da i tamo propovijedam, jer sam Ja za to došao.“ (Marko 1,38) Kao takav, Isus se prema Jevanđelju po Marku uključio u aktivnu svakodnevnu službu.

Zanimljivo je zapaziti da Marko stalno iznova opisuje ne samo Isusova dela već i aktivnu Božju ulogu u službi Njegovog Sina. Otac i Sin blisko saraduju (Jovan 5,19). Takav slučaj uočavamo i u tekstu Marko 5,19: [Isus] „mu reče: Idi kući svojoj k svojim i kaži im šta ti Gospod učini, i kako te pomilova.“ „Marko prikazuje Boga kao učesnika u sedamdeset i pet prilika. Jasno Božje delovanje javlja se u vezi sa 35 glagola.“ (Paul L. Danove, *The Rhetoric of Characterization of God, Jesus, and Jesus' Disciples in the Gospel of Mark* [New York/London: T & T Clark, 2005], p. 30) Marko koristi izraz „Bog“ ili „Gospod“ (*kurios*) da uputi na Oca, ili navodi biblijski tekst u kome se na Boga Oca upućuje kao na učesnika spomenutog događaja. Primeri ovih upotreba mogu se pronaći u: Marko 5,19; Marko 9,37; Marko 10,6.9; Marko 11,25; i Marko 13,19.20.

Iz Kapernauma u čitavo područje Galileje

Isus se prema Jevanđelju po Marku 2,1 (videti takođe Matej 4,13) smestio u Kapernaumu. Upravo ovde je Isus ustanovio sedište glavnog dela svoje javne službe. U tekstu Matej 9,1, Kapernaum se naziva „Njegov grad“. (See also R. H. Mounce, “Capernaum,” *The International Standard Bible Encyclopedia* [Grand Rapids, MI: William B. Eerdmans, 1979–1988], p. 609)

Isusov dan započinjao je veoma rano ujutru, kao što čitamo u Marko 1,35: „A ujutru vrlo rano ustavši iziđe“ dok je još bio mrak. Marko opisuje Isusa kako se kreće iz mesta u mesto u oblasti Galileje (Marko 1,14.39). Najverovatnije da su okolna područja uz Kapernaum, sve do Galilejskog mora (Marko 1,16), i obližnji gradovi (Marko 1,38) bili mesta koja je Isus najčešće posećivao; ali On je delovao po celoj Galileji (Marko 1,39), uključujući udaljenije i nenaseljene oblasti izvan grada (Marko 1,45). Isus je u Kapernaumu posetio sinagogu (Marko 1,21) i mnoge druge sinagoge osnovane u ovom području (Marko 1,39) da bi poučavao i propovedao. Slično tome, kada bi došao u Jerusalim, Isus je svakodnevno odlazio u hram da poučava (Marko 14,49). Objavljivao je Božje jevanđelje (Marko 1,14). Pored toga, lečio je one koji su patili umom i telom: „I sav grad bijaše se sabrao k vratima. I iscijeli mnoge bolesnike od različenijeh bolesti, i đavole mnoge istjera.“ (Marko 1,33.34)

Isus, Čovek molitve

Isus je prikazan u Markovom jevanđelju kako čini jedno delo za drugim. Marko ističe Isusovu službu kao niz događaja koji se dešavaju odmah nakon prethodnog događaja. Grčki prilog *euthus* – preveden kao „odmah, istog trenutka, odjednom“ u engleskom – pronalazimo u 51 stihu u četiri Jevanđelja i 41 put u Jevanđelju po Marku (Marko 1,21.28; Marko 6,45.50; i Marko 14,43, između ostalih stihova; videti Danker, et al., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, p. 406). Očigledno je da je Markov izveštaj jevanđelje u pokretu. Međutim, iako Marko naglašava da je Isus veoma aktivan i zaokupljen svojom službom, on takođe ističe da se Isusova služba okreće oko molitvenog života. Molitva je bila ključni elemenat u Isusovom ljudskom iskustvu, i glavni prioritet u Njegovoj službi (Marko 1,35). Iako je Isusov svakodnevni život bio ispunjen mnogim aktivnostima, zajednica sa Ocem ni pod kojim okolnostima nije bila neobavezna. Na početku svog Jevanđelja, Marko ističe Isusovo iskustvo vezano za molitvu. Marko takođe beleži Isusovo iskustvo sa molitvom kada se suočio sa nečistim duhovima u svojoj službi (Marko 9,29) i u poslednjim danima svog dela na Zemlji (Marko 14,32-38).

Isusova vlast

Prvo upućivanje na Isusovu vlast pronalazimo u tekstu Marko 1,22: „I divljahu se nauci Njegovoj; jer ih učaše kao Onaj koji vlast ima a ne kao književnici.“

U svom komentaru o Jevanđelju po Marku, M. Eugen Boring spominje da „je za judaizam i rano hrišćanstvo Bog bio vrhovna vlast; pitanje je bilo ko je bio posrednik Božje vlasti. U judaizmu posrednik božanske vlasti bila je Tora, koja je tada morala biti tumačena kroz raspravu i glasanje kvalifikovanih učenih ljudi. Prema Marku posrednik Božje vlasti je bila reč Isusova, koji je jednostavno izgovara.“ (Boring, *Mark: A Commentary* [Louisville, KY: Westminster John Knox Press, 2006], p. 63) Ovaj uvid objašnjava zabrinutost jevrejskih vođa kada su ispitali Isusa: „Glavari sveštenečki i književnici i starješine, rekoše Mu: Kakvom vlasti to činiš? I ko Ti dade vlast tu, da to činiš?“ (Marko 11,27.28)

Pored toga, moramo imati na umu da su književnici bili učitelji slova zakona, ali nikada nisu bili, čini se, preobraženi njegovom suštinom. Prema tome, oni nisu mogli da žive po njemu, da ga utelove i svojim životom pokažu praktičnu dimenziju jevanđelja (Marko 1,22). Trebalo bi da zapazimo raspravu između Isusa i nekih Jevreja u tekstu Jovan 5. Isus im kaže: „Pregledajte Pisma, jer vi mislite da imate u njima život vječni, i ona svjedoče za Mene... Nego vas poznajem da ljubavi Božije nemate u

sebi.“ (Jovan 5,39.42) Isus, Veliki Učitelj i Uzvišeni primer, kreće se od površnog konformizma do samog slova zakona, te do pravog živog prikaza biblijske istine.

Marko 1,27 pomaže nam da bolje shvatimo pitanje u vezi sa Isusovom vlašću. Stih kaže: „Šta je ovo, i kakva je ovo nauka nova, da s vlasti i duhovima nečistijem zapovijeda, i slušaju Ga?“ Pisac pokazuje da narod povezuje Isusovo učenje sa vlašću, onom vlašću koja je, zauzvrat, vidljivo povezana sa delima. Marko povezuje i potkrepljuje Isusovu vlast sa čudima koja čini. Drugim rečima, Isusova vlast podrazumeva *exousia*; odnosno, „i znanje i silu“ (Danker, et al., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, p. 353) Prema Marku, Isusovo objavljivanje radosne vesti uključuje čuda.

Isus i nečisti duhovi

U Jevanđelju po Marku značajno je Isusovo suočavanje sa zlim duhovima. U Jevanđelju su zabeležene demonske sile koje stavljaju izazov pred Isusovu službu (Marko 1,34.39; Marko 3,15.22; Marko 6,13; Marko 7,26.29.30; Marko 9,38; Marko 16,9.17). Ove sile opisane su kao zle ili kao nečisti duhovi (Marko 1,23.26 pa nadalje; Marko 3,11.30; Marko 5,2.8.13; Marko 6,7; Marko 7,25; Marko 9,25). Marko ove ljude koji su bili pogođeni demonskim uticajem opisuje kao opsednute zlim duhovima (Marko 1,32; Marko 5,15; Marko 5,18). Nijedno drugo Jevanđelje nije usredsređeno u toj meri na upućivanje na sile zla.

Ovde je važno da zapazimo tri aspekta Isusovog susreta sa silama zla:

1. Zlo je prisutno od početka Isusove službe (Marko 1,23). Prvo Isusovo čudo, prema Marku, zaista je bilo isterivanje zlog duha iz čoveka u sinagogi u Kapernaumu (Marko 1,25).
2. Nečisti duhovi su mogli da prepoznaju ono što učitelji u Izrailju nisu prepoznali vezano za Isusa i Njegov identitet. Oni su priznali da je Isus „Svetac Božji“ (Marko 1,24), „Sin Božji“ (Marko 3,11) i „Sin Boga Višnjega“ (Marko 5,7).
3. Isus je uvek pobeđivao zle duhove. Marko izveštava da su nečisti duhovi uzviknuli: „Došao si da nas pogubiš?“ (Marko 1,24) Drugom prilikom, duhovi nečisti „pripadahu k Njemu“ (Marko 3,11). Isus je isterao demone iz njihovih domaćina, bez obzira koliko je nečistih duhova naseljavalo život opsednutoga (Marko 5,9; Marko 16,9).

Razmotrite ovu duboku studiju, prvobitno napisanu na španskom jeziku, o oslobađanju osobe opsednute nečistim duhom u sinagogi: „Isus ima silu zato što je Božji Sin, Božji Pomazanik, ispunjen Svetim Duhom. Isusova reč Božju vrhovnu vlast čini delotvornom; nečisti duh se suprotstavlja toj vrhovnoj vlasti i izaziva Isusa, obesvećujući sveto mesto sinagoge... Démoni mogu da se bune, ali ne mogu da spreče da se vrhovna Božja vlast brzo širi kroz oslobađajuću silu Isusove reči.“ (Ricardo Aguilar, „La liberación de un poseído en una sinagoga [Mc 1,21b–28],“ in *Reflexiones Bíblicas Para un Mundo en Crisis*, ed. Javier Quezada [Mexico: Mission Nosotros A. C., 2010], pp. 190–193)

Isus, kao Onaj koji je došao da uspostavi Božje carstvo (Marko 1,15), ima veću vlast od svih demonskih sila. Isusova „vlast je vlast vječna“ (Danilo 7,14). Njegova vlast obuhvata nadmoćnost nad zemaljskim silama i sličnim zlim duhovnim silama. U Jevanđelju po Marku, sotona je označen kao poražen neprijatelj.

TREĆI DEO: PRIMENA U ŽIVOTU

Elen Vajt precizno opisuje aktivnu službu Isusa Hrista. Ona je zapisala: „Spasitelj život na Zemlji nije bio život udobnosti i posvećenosti sebi, jer je stalnim, ozbiljnim, neumornim naporom radio na spasavanju izgubljenog ljudskog roda. Od jasala do Golgote, sledio je put samoodricanja, i nije težio da bude oslobođen teškog zadatka, mučnog putovanja i iscrpljujućeg staranja i rada.“ (*Put Hristu*, str. 78. original) Zatim je dodala: „Tako će i oni koji su postali sudeonici u Hristovoj blagodati biti spremni da podnesu svaku žrtvu, da bi svi drugi za koje je On umro, mogli imati udela u nebeskom daru. Oni će učiniti sve što mogu da svet učine boljim svojim boravkom u njemu.“ (*Put Hristu*, str. 78. original)

Najverovatnije je da su većina članova vašeg razreda vernici koji su takođe aktivno uključeni u određenu službu u crkvi. Zamolite ih da razmotre sledeća pitanja i da razgovaraju o njima:

Isusov ceo život bio je obeležen samoodricanjem, od klevke pa do krsta. Da li je iko od nas stupio u službu koja je zahtevala preveliku žrtvu? Razgovarajte o tome. Kako živimo u skladu sa jevanđeljem u svom svakodnevnom životu?